Anno 1851. Nº. 323. Vrijdag 18 Julij.

DE NEDER- LANDER.

NIEUWE UTRECHTSCHE COURANT.

(ALGEMEEN STAATKUNDIG- NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD.)

Deze COURANT verschijnt dagelijks (behalve Zon- en Feestdagen). Abonnement per 3 maanden *f* 4,50; franco per Post *f* 5,00; afzonderlijke nommers *f* 0,10 Prijs der Advertentiën, van 1 tot 10 regels *f* 1,00; elke regel meer *f* 0,10; Zegelregt bij elke plaatsing *f* 0,35. Advertentiën, Bestellingen en Intezenden Stukken worden geadresseerd aan de Uitgevers **Kemink en Zoon** te Utrecht, **M. Schooneveld en Zoon** te Amsterdam, of **H. C. Susan C. Hzn.** te 's Gravenhage.

Donderdag middag ten 1 ure.

UTRECHT, 17 Julij.

Gaarne plaatsen wij het volgende niet onbelangrijke Artikel van de *Noord-Brabanter* over de *kloosters*.

Omtrent den aanhef zij het ons vergund te doen opmerken dat wij in den aangehaalden volzin noch een *compliment* gemaakt, noch eenige voorzeker ongepaste minachting betoond, maar enkel de wederzijdsche positie, naar ons voorkwam, met juistheid hebben geconstateerd.

—

»*Soyons amis, Cinna; c'est moi qui t'en convie!*
CORNEILLE."

»»Wij reiken nog aan onze Roomschgezinde landgenooten de hand" schrijft *de Nederlander*."

»Dat is hupsch!"

»Minder aardig is hetgeen bij volgen laat: »hoewel hun bijstand door ons, beter dan de onze door hen kan worden gemist." *Ça gâte le compliment*, zouden de buren zeggen. 't Neemt ten minste veel van *'t gracieuse* weg, en vloeit gewis niet over van Christelijken ootmoed."

»Doch, hoe 't zij, iets anders hindert ons in *de Nederlander*, dat we, nu hij de heuschheid heeft ons de hand te reiken, niet verzwijgen willen. Wij bedoelen zijne bedekte aanvallen op *de kloosters*."

»'t Is waar, tot dus verre heeft *de Nederlander* nog geen *leading*-artikel tegen die instellingen uitgevaardigd, noch *ex professo* er tegen geschreven."

»Nu eens ter loops eene waarschuwing, dan eene zinspeling, dan wederom eene aanhaling, — altijd gewrongen, — aan den voet of in een hoekje van een daaraan vreemd artikel, — nooit meer dan anderhalve regel lang; — doch genoeg voor het begrip van hem, die zijn blad geregeld leest. De velleïteit althans om door het ingebeeld gevaar, waarin de kloosters verkeeren zouden, den Katholijken vrees aan te jagen, is ons niet ontgaan. . . ."

»*Nourri dans le sérail, j'en connais les détours.*"

»Nu verlangen we van hem geene symphatie voor die *bij uitnemendheid Katholijke* scheppingen, — *zoo uitnemend*, dat ze buiten het Katholicismus niet zijn na te bootsen: — wij vorderen alleen dat hij haar onaangeroerd late op *politiek terrein*."

»Wij moeten *de Nederlander* herinneren, wat hem de veelzijdige polemiek, die hij gestadig te voeren heeft, en — 't mag gezegd — doorgaans met glans voert, kan doen vergeten, — dat namelijk ook hier te lande de Katholijken *mondig* zijn."

»Gereedelijk dan ook zal hij bevroeden dat het om gevestigde instellingen in den grond te werpen, vooral *par le temps qui court*, niet genoeg is bijv. eene bill te maken, daarbij boete ook van vijfhonderd pond te bedreigen, zelfs verbanning er bij te voegen. Zoo iets doet *strijd* geboren worden: maar tusschen strijd en zege is nog een hemelsbreed verschil, — een verschil als tusschen het bruggegeraas van *Salmoneus* en *Jupiters* donder, als tusschen bijv. de wanbegrippen van een Rozenridder en de woede van een thalassocraten-Parlement 1). Hij eerst, welke na afloop van den strijd het veld behoudt, behaalt de zege. En strijd is het element van het Katholicismus, waarin het groeit en bloeit; strijd is zijn normale toestand. Het tart niet uit, maar wacht den strijd manmoedig af; gedachtig dat er een gebied is, zoo als ook *de Nederlander* leert, waarop *Gode* *meer dan den menschen moet gehoorzaamd worden* en bijgevolg het gezag der menschelijke wet ophoudt. Intelligenti satis."

»Doch *de Nederlander* eerbiedigt de grondwet, — en nog wel in geheel anderen zin dan het *Goudsch Kronijkske*. Wel nu, erkent niet de grondwet *het regt der ingezetenen tot vereeniging?* Erkent zij niet dat regt bij haren aanhef, in haar eerste hoofdstuk, onder hare meest algemeene bepalingen, daar waar gehandeld wordt van het rijk en zijne inwoners, van vreemdelingen zoowel als van ingezetenen, van de uitoefening der burgerlijke niet minder dan der burgerschapsregten, van benoembaarheid van 's lands bedieningen, van drukpers- en petitieregt? Beperkt zij het vereenigingsregt tot vereenigingen *van politieken aard?* Sluit zij *geestelijke* vereenigingen uit? maakt zij *eenige uitzondering?* Immers neen. Zij omvat in hare algemeenheid elke denkbare soort van vereeniging, van welken aard ook. De eenigste beperking, die zij duldt, is die *door de openbare orde gevorderd*. Waar de openbare orde bedreigd wordt, is de uitoefening van het regt voor regeling en beperking bij de wet vatbaar; anders niet: en het zal wel geen betoog behoeven dat juist met *staatkundige* vereenigingen de publieke orde gemoeid, en niet met die van *zuiver geestelijken* aard, waarmede de wet niets te maken heeft."

»Niet anders dan onze grondwet drukt de Belgische Constitutie zich uit: »*les Belges ont le droit de s'associer.*" Dat, en geen ander is het Palladium der kloosters in Belgie. En dat ook daar de uitoefening van het vereenigingsregt voor regeling en beperking in het belang der openbare orde vatbaar is, bewijst de volgende zinsnede: »*Ce droit ne peut être soumis à aucune mésure preventive.*" Repressie derhalve wordt toegelaten, mits ze slechts niet *preventief* zij. En nu weet *de Nederlander* dat in Belgie tallooze lieden zich bevinden, voornamelijk onder hen, welke op de publieke aangelegenheden invloed hebben, die de kloosterinstellingen, meer nog dan hij, met leede oogen aanzien: maar de Constitutie is eenmaal zoo geschreven, en — wijselijk houden zij de handen terug."

»De kloosters hebben dus de grondwet, de wet der wetten, die, is 't noodig, aan alle andere derogeert, — vóór en niet eene wet tegen zich. Bij *Dalloz* toch kan men uitgemaakt vinden, wat de gevestigde jurisprudentie is, dat de artt. 291 en volgende van het Code Pénal op die vereenigingen *niet* van toepassing zijn. En teregt: want er is geene wet, die het getal personen, welke vermogen *samen te wonen* beperkt heeft, evenmin als er eene is, die den zamenwonenden verbiedt ten zelfden dage *te vasten* of te zelfder ure *te bidden*."

»In Frankrijk dan ook heeft men telkens, wanneer men de Jezuïten bemoeijelijken wilde, naar exceptionele wetten *ad hoc* moeten uitzien. Hier te lande bestaat, buiten de daar aangehaalde artikelen van het Code Pénal, niets dat op eene wet tegen de kloosters zweemt; en *de Nederlander* schrijve het aan die overtuiging toe, en niet aan eene misselijke connivenție, dat de Hooge Regering die instellingen ongemoeid laat. Immers wij kennen hem te veel schaamte toe om in het puin der *plakkaten* te gaan wroeten, waarover ten allen overvloede een zevental staatsregelingen en grondwetten zijn heengegaan."

»Er is dan geene *wet*, maar er zijn *Napoleontische decreten*. Doch bij die decreten heeft de Keizer blootelijk *de destijds bestaande* kloosters opgeheven, *zonder meer*; en daaraan is achtereenvolgend bij besluiten van de jaren 1814, 1815, 1818, 1824, 1840 etc. door de Koningen Willem I en II gederogeerd, zoodanig, dat er niets van overig gebleven is. Voor hem die regtzinnig wil zijn, biedt derhalve het tuighuis van Bonapartes despotische verordeningen geene betere wapenen dan het plakkaten register aan."

»*De Nederlander* versta ons wel! wij hebben, trivіaal gesproken, zijne steken onder water gevoeld, doch, schrikken doen ze ons niet. Het regt van vereeniging heeft de grondwet tot schild. Regeling of beperking van uitoefening, die 't regt ontzenuwt, wegneemt, vernietigt, is eene ongerijmdheid; en, waar de openbare orde niet bedreigd wordt, komt regeling, noch beperking te pas. Geene wet staat ons hier tegen; en, waren er decreten, latere decreten hebben ze zoo veel noodig krachteloos gemaakt; daargelaten nog dat in deze stoffe het decretenstelsel niets vermag. Zoo dan de Katholijken, en de Katholijken niet enkel maar alle echt-vrijzinnigen er op aan gedrongen hebben, dat de Minister het slotartikel van het op het regt van vereeniging en vergadering aanhangige wetsontwerp in *meer algemeene bewoordingen* vervatten zoude, — *de Nederlander* hoore wel toe, — het was geen twijfel aan hun goed regt, allerminst vrees of angst, die hen daartoe bewogen, maar blootelijk de wensch, dat door verkeerde opvatting of wetduiding van dezen of genen dweper, de strijd niet mogt uitgelokt worden. Want, zoo als wij boven zeiden, de Katholijken schromen dien niet, maar zij tarten er niet toe uit."

—

Het is zoo wij hebben omtrent het gewigtig onderwerp slechts eene *waarschuwing* in het midden gebragt.

Wij zeiden: de behandeling komt bij het regt van *vereeniging* niet te pas, en zou voorzeker niet strekken ter bereiking van het doel.

Bij Artikel 10 der Grondwet is de Wetgever in het *beperken* volkomen vrij.

De *kloosters* kunnen, evenmin als de *clubs*, onder de rubriek der gewone vereenigingen worden gebragt.

Zoo men (wij laten voor alsnog *Protestantsch*-Christelijke en *Nederlandsche* beginselen ter zij) op *vrijzinnige* theoriën en op *vrijzinnige* bondgenooten rekening maakt, zou dit waarschijnlijk eene groote misrekening zijn.

Wij durven *de Noord-Brabanter*, in verband hiermede, de lezing aanraden der discussie van 2 Mei 1845, in de Kamer der Gedeputeerden te Parijs; toen de Kamer omtrent een dergelijk punt, met eene zeer groote meerderheid, tot de orde van den dag is overgegaan; doch met eene bijvoeging die waarlijk nog al opmerkenswaard is:

»La Chambre, *se reposant sur le Gouvernement du soin de faire exécuter les lois de l'Etat*, passe à l'ordre du jour."

Te *Amsterdam* heeft zich (zie *de Nederlander* nº. 320) eene tweede kiezersvereeniging (ook voor de Provinciale Staten en de Tweede Kamer) gevormd.

Welke zijn haar *beginsels?*

Wij lazen tot dus ver slechts dat zij een *Reglement* heeft.

De *Arnhemsche Courant*, aan de anti-revolutionaire partij dikwijls gedachtig, toont, nu vooral belangstelling in al wat door onze vrienden in de Tweede Kamer gezegd wordt.

Zij is reeds aan haar ZEVENDE *leading*-Artikel, onder den titel: „*de zich anti-revolutionair noemende partij bij de beraadslagingen over de Gemeentewet.*"

De redactie van het meerendeel dezer opstellen is zeer eenvoudig. Men geeft de bezwaren der oppositie en dan het antwoord van den Minister.

Dit is ons zeer aangenaam.

Vooreerst, omdat [illegible] de *Arnhemsche Courant* niet veel moeite ve[illegible]

1) *De Noord-Brabanter* gelieve voortaan een weinig minder raadselachtig te zijn.

Ten anderen, omdat wij kunnen volstaan met verwijzing naar de telkens in het *Bijblad* opgenomen *repliek*.

Omtrent twee vertoogen evenwel moet eene uitzondering worden gemaakt. — Gaarne zullen we nog dikwerf op hetgeen daar behandeld wordt, terugkomen.

Het eerste betreft *het onvermogen der vrijzinnige partij* het tweede haar *strijd tegen geschiedenis en verkregen regt*.

Waar het aan *opgewondenheid* ontbreekt, wordt *opwinden* vereischt.

Men leest in de *Provinciale Friesche Courant*:

„Wij willen en mogen niet zoo geheel met stilzwijgen voorbijgaan, de voor de Friesche geschiedenis waarlijk belangrijke gebeurtenis dezer dagen, waarnaar men jaren lang reikhalzend heeft uitgezien, en die bij hare verwezentlijking slechts sommiger aandacht schijnt te trekken, omdat zij door geenerlei opluisterende omstandigheden werd vergezeld; — wij meenen DE VAL VAN HET GRIETMANSCHAP."

„Ja, Friezen! sedert den 5. dezer maand bestaan er geene GRIETENIJEN, geene GRIETMANNEN meer. Voor de tweedemaal behooren deze instellingen tot de geschiedenis, en wij hopen en vertrouwen, dat het thans voor altijd zijn zal. Wij hopen dit, omdat het GRIETMANSCHAP immer een druk is geweest voor de Friezen, wij vertrouwen het, omdat zijne afschaffing thans op zoo bedaarde en wettige wijze heeft plaats gehad."

„Wij stellen voor, dat door ieder dorp, van elke gemeente ten platten lande in Friesland, twee mannen zullen worden afgevaardigd, om te zamen zich te begeven naar het hoofd van het gemeente-bestuur, om dit geluk te wenschen met zijne nieuwe titulatuur en de behartiging van de belangen der gemeente onder de nieuwe instellingen ten ernstigste aan te bevelen; *en zulks gepaard te doen gaan met het uitsteken van vlaggen*. Mogt dit denkbeeld bijval vinden, dan zouden wij het meest eigenaardig vinden, dat daaraan overal op denzelfden dag gevolg gegeven werd b. v. op den 26. dezer maand." 1)

1) Waarom of (daar men geen terugkeering van het Grietmanschap begeert) de keus juist op den dag der *eclips* valt?

Belastingstelsel.

Over het groote thema van den Heer *de Bruijn Kops* hebben wij weinig te zeggen. Wij hebben ons reeds verklaard als voorstanders van de hervorming van het tegenwoordig gevolgd systema van plaatselijke belastingen. Hij erkent evenwel zelf dat de overgang niet zonder bezwaren is. De eerste fransche revolutie had de stedelijke octrooijen opgeheven: weinige jaren daarna (in 1798) was het Directoire genoodzaakt ze wederom toetelaten.

Zeer opmerkenswaardig is hetgeen de Heer *de Bruijn Kops* zegt omtrent het verschijnsel in sommige gemeenten, dat naast de hoogst opgevoerde plaatselijke accijnsen de hoogste subsidien voor de armen bestaan. Van deze opmerking trekt hij evenwel maar half partij. Het schadelijke van die accijnsen wordt breed, zeer breed uitgemeten: maar bijna even schadelijk zijn die subsidien en bedeelingen uit de gemeente-kas; zij houden inderdaad (op weinige uitzonderingen na) de armoede als het ware in stand, en kweeken traagheid en zorgeloosheid. En nu laten wij nog de questie rusten, of het wel de taak van den Staat, of van de gemeente is, om, behalve het noodige ten behoeve van de veiligheid, de zedelijkheid, en de gezondheid der burgerij, aalmoezen uit te deelen. Maar wij zijn bijna overtuigd dat veilig de proef kan genomen worden, of niet de intrekking dier subsidien (zoo men wil, trapsgewijze, in vijf jaren) grootendeels de solutie zou leveren van het moeijelijk problema, hoe aan de gemeente-kassen de schade te vergoeden, die zij door het missen der accijnsen zouden lijden.

De hoofdstrekking van het gansche geschrift van den Heer *de Bruijn Kops*, is de totale veroordeeling van het accijnsen-stelsel, en de aanbeveling van hetgeen hij noemt directe belasting. Hij doet wel telkens zijn best om zich bij de plaatselijke accijnsen te bepalen, maar toch schemert de algemeene questie overal door. Zijn ideaal is, (en dit is de fout van het financieel of économisch enthusiasme) dat opheffing der accijnsen op de eerste levensbehoeften *vrijheid van arbeid* zal geven, d. i. volgens hem, *welvaart*. De conclusie is ons vooreerst daarom duister, omdat wij nog niet inzien, dat de accijns die *vrijheid* wegneemt. Wij zouden dus meer te vreden zijn met de uitdrukking, die hij nu en dan bezigt, van *vrijheid van ruiling*, die meer door plaatselijke douanen ten minste belemmerd wordt, en wij geven gaarne toe dat het vestigen waarvan den grond kan leggen tot veel verbetering maar wij protesteren tegen de toepassing van het beginsel op de algemeene accijnsen-questie. Wij verwijzen hier naar hetgeen de schrijver zeer juist zegt op bl. 125, waar gesproken wordt van de middelen tot leniging der ellende.

»Geen bergen van goud helpen hier: — geef de »ruime aalmoes — bouw hospitaal bij hospitaal — »verdubbel uw *poor-tax* — deel zelfs geheel met de »armen: — het baat u niet." Men mag hier met het grootste regt tusschen voegen; »hef de accijnsen »op: maak op eene kunstmatige wijze het brood »goedkoop:" en het slot zal even juist zijn, »het »baat niet." Waarom niet? Omdat alle welvaart en alle beschaving der geringere en arbeidende klasse, in den tegenwoordigen toestand der maatschappij, in de welvaart en beschaving der meer gegoede klassen hun eenigen oorsprong en voedsel hebben; ten gevolge waarvan het rantsoenéren van deze klassen door onmiddelijke belasting op hun vermogen, dat is het aanmerkelijk verzwakken van dat voedselgevend punt, zelfs bij de goedkoopste levensbehoeften, de vraag naar arbeid vermindert, en de arbeidende klasse tot kwijning en verlegenheid brengt. Er kunnen in het financie-wezen en in de staathuishoudkunde zelden absolute regels toegelaten worden; maar in de moeijelijke keuze van een belastingstelsel zal men toch, naar onze meening, wel doen met het door ons aangevoerde beginsel onder het oog te houden. Waren onze financien, met betrekking tot den schulden-last, in dien toestand, dat de schatkist eenige weinige millioenen 's jaars kon missen, wij zouden de eersten zijn, om aan te raden den accijnsen-last te verligten. Thans beweren wij, dat het bestaande belastingstelsel, voor zoo veel de verhouding tusschen de zoogenaamde directe en indirecte middelen betreft, op goede gronden rust. Meer bepaald moeten wij ons verklaren niet in te stemmen met hen, die de accijnsen voor onbillijk, onnatuurlijk, en productie-belemmerend houden. Wij herhalen op dit punt onze twee negative beginselen: accijnsen moeten binnen eene zekere mate blijven; en, zij moeten de eigenlijke industrie niet belemmeren. De Heer *de Bruijn Kops* keurt het, natuurlijk als of het onbillijk ware, bij de accijnsen af, (zie bl. 98) dat zij »niet drukken »naarmate van het vermogen, maar naarmate van »ieders persoonlijk verbruik." Hij begrijpt dan niet, dat de eenvoudige natuur der dingen even misdadig zou zijn. De schatrijke betaalt, zonder accijns, geen halve cent meer voor zijn brood, dan de arbeider. Hindert hem dit, dan ga hij over tot het communisme: behoort hem dit niet te hinderen, dan moet hij dezelfde gelijkstelling, met den accijns, eerbiedigen en billijken. Evenmin zal het bedrag van den accijns productie-belemmerend zijn; — altijd behoudens onze twee negative beginselen: want de aanleiding tot productie kan alleen van boven komen. Het »bijdragen in verhouding tot ieders vermogen," is bij den Heer *de Bruijn Kops* het groote doel, naar hetwelk, bij de inrigting van het belastingstelsel moet gestreefd worden, ofschoon hij er voorzigtig bijvoegt, *zoo veel mogelijk*. Dit is eene theorie die op eene moraliteit rust, zoo als men ze alleen onder weinige vrienden, of onder leden van ééne familie kan vooronderstellen: in den wijderen kring van eenige millioenen, en zeer verspreide, staatsburgers is zij ondenkbaar. De verstandige wetgever erkent dit, en weet daarbij, dat, bij de keuze van te belasten voorwerpen (en hier komen wij op die hoogst belangrijke onderscheiding der belastingen, waarvan wij in ons vorig artikel spraken) alleen zoodanigen op te nemen zijn, die bereikbaar zijn; maar het is daarbij geoorloofd, onder die bereikbare voorwerpen, meer bijzonder zulke op te nemen, die ten minste de presumtie leveren dat ze of geheel of grootendeels door de meer vermogenden gebruikt worden; ook wordt eene zekere opklimmende proportie niet gewraakt. Maar, wat stellig buiten de kennis, en buiten het bereik van den wetgever is, dat is ieders werkelijk vermogen, en evenzeer ieders inkomen.

Op vele plaatsen van het werkje van den heer *de Bruyn Kops* zijn wij getroffen geworden door rigtige oordeelvellingen, vooral door zijne naauwkeurige statistieke kunde. Zooveel te meer doet het ons leed, wanneer de historie door hem misvormd wordt. Wij zien op bl. 94 in eenen adem vermeld, dat *Peel* de cornbill opgeheven, en den income-tax ingesteld heeft. Dit mag men noemen, de zaken behandelen *à la Thiers!* De corn-bill wordt hier gelijkgesteld met den accijns op het gemaal, en de income-tax als 1°. daarmede in verband staande, en 2°. als blijvende belasting. De schrijver zal ons, hopen wij, toegeven, dat hij zich hier op eene zeer ergerlijke wijze, wij nemen aan, ter goeder trouw, vergist heeft. Wij admitteren gaarne het *philosophisch* beginsel: maar het moet zelf een begin hebben bij het naauwkeurig kennen der *zaken*.

J. B.

Rotterdam is eene der steden alwaar, naar ons voorkomt, het voorbeeld onzer Amsterdamsche vrienden met goede uitkomsten *kan*, en ook (te oordeelen naar den door menigeen uit de hoogere standen reeds betoonden ijver) *zal* worden gevolgd.

Deze brief, dien wij gaarne plaatsen, toont dat door velen met *verlangen*, en, het schijnt wel, met *ongeduld*, eene uitnoodiging te gemoet gezien wordt.

Aan de Redactie van de Nederlander.

Ik las in uw nummer van den 10. dezer dat zich te *Amsterdam* wederom eene vereeniging van christenen had gevormd, welker programma mij uit het extra nummer van den *Handwijzer* gisteren nader bekend werd. Hoe wenschelijk zou het zijn dat overal, en ook in deze Stad zoodanige vereenigingen tot stand kwamen, ten einde zoo velen die nu de groote eer genieten zullen om mede te mogen kiezen, en die waarlijk niet regt weten wat zij doen moeten, voortelichten, opdat zij in hunne onkunde door het geschreeuw der vrijzinnigen misleid, niet medepligtig worden aan den ondergang van ons dierbaar Vaderland. Wat mogt, dacht ik, toch wel de reden zijn, dat zich in Rotterdam geene christenen aangorden om vrijmoedig voor de belangen van Oranje en Nederland, waaraan ook hun belang, en dat hunner kinderen zoo naauw verbonden is, te waken? Is het gebrek aan moed, waardoor zij voor hunne beginselen niet durven uitkomen? dat het aan weerklank onder ons niet ontbreeken zal daarvan houd ik mij verzekerd. Of is het gebrek aan liefde tot het land hunner geboorte, die plek, waarop voor vrijheid en regt zoo vele stroomen bloeds hebben gevloeid? Of is het gebrek aan geloof, zoodat angstvallige berekeningen terughouden, om den smaad te ontgaan welke de grondtoon der eeuw doet ondervinden aan alle die hare begoocheling openbaar maken? Ik wil hopen dat noch het een, noch het ander daarvan de reden zij, en wensch dat ook onder ons christenen zich zullen vereenigen om ons voortelichten in de aanstaande verkiezing ten einde te verhoeden dat de regering dezer stad niet gerake in handen eener partij die onder vrijzinnige vlag de nationale vrijheid vernietigt.

Zoo UEd. deze regelen daaraan bevorderlijk oordeelt, verzoek ik daarvoor vriendelijk eene plaats in uw voortreffelijk blad.

Rotterdam den 12. Julij 1851.

Uw bestendige lezer.

W. L.

BUITENLANDSCHE NIEUWSTIJDINGEN.

Zweden en Noorwegen.

Uit Stokholm wordt van den 9. Julij gemeld, dat de Kroonprinses zich in gezegende omstandigheden bevindt. Den volgenden Zondag zouden in alle kerken gebeden ten Hemel worden opgezonden voor de gelukkige bevalling van H. K. H.

Engeland.

Men verzekert, dat de troepen die, zooals men weet, vóór de opening der Tentoonstelling in Londen en deszelfs omstreken waren bijeengetrokken, in den loop der volgende maand naar hunne vroegere standplaatsen zullen terugkeeren.

— De minister van binnenlandsche zaken, sir George Grey, is sedert eenige dagen ernstig ongesteld.

— Volgens telegrafische berigten uit Oost-Indie genoten de Engelsche bezittingen algemeen rust. De gouverneur-generaal bevond zich nog te Simla. In China duurde de insurrectionele beweging voort. De handel verkeerde in lusteloozen staat.

— Met de stoomboot *Niagara*, den 13. Julij van New-York aangekomen zijn berigten van daar ontvangen loopende tot 2 Julij; zij behelzen wederom weinig belangrijks. De Engelsche gezant te Washington had aan het Amerikaansche gouvernement eene aanvraag gedaan, tot de uitlevering van een deserteur van het Engelsche leger die zijne wapenen en equipementstukken had ontvreemd. Er was hieromtrent nog geene beslissing genomen, doch men dacht over het algemeen dat de uitlevering geweigerd zou worden. De handelsberigten uit New-York zijn gunstiger dan de laatst vorige.

— Uit New-York wordt gemeld, dat de commodore Aulick met het Noord-Amerik. fregat Susquehanna, van San Francisco naar Japan onder zeil was gegaan. Hij heeft een aantal Japanesche schipbreukelingen medegenomen en is van de uitgebreidste volmagt voorzien, om, indien zulks mogelijk zij, handelsbetrekkingen met het koningrijk Japan te openen.

De Amerik. bladen willen weten, dat tusschen Nieuw Grenada en Ecuador vijandelijkheden dreigen uit te barsten.

— Volgens de laatste berigten uit Venezuela loopende tot 3 Junij, had men een aanslag tegen het

leven van den president beproefd, die echter mislukt was.

— De laatste berigten uit Buenos-Ayres en Montevideo bevestigen volkomen de tijding der nederlaag van Urquiza, gouverneur van Entre Rios en den kolonel Lanias, een der gezagvoerders van Oribe, wiens troepen zich hebben gevoegd bij die van den generaal Garzons. Deze berigten melden tevens de aankomst eener Braziliesche vloot ter reede van Montevideo, doch vermits geene oorlogsverklaring hare aankomst was voorafgegaan, weet men nog niet welk oogmerk of plan van veldtogt door de keizerlijken zal worden gevolgd. Sommigen zeggen, dat het eskader zich zal bepalen tot het blokkeren van Buceo; volgens anderen zal de haven van Buenos-Ayres worden geblokkeerd, terwijl het leger, door Urquiza ondersteund, van de landzijde zal opereren.

Spanje.

Den 8. Julij heeft te Madrid een geweldige brand gewoed, waardoor achttien huizen geheel in de asch zijn gelegd. Het blijkt nog niet bij deze ramp menschenlevens zijn te betreuren, terwijl slechts zeven personen ernstige wonden hadden bekomen. De schade wordt op bijna een millioen guldens begroot. De oorzaak van den brand was nog onbekend, doch werd door velen aan kwaadwilligheid toegeschreven.

Portugal.

Tijdingen uit Lissabon loopende tot 9 Julij, door de *Iberia* in Engeland aangebragt, melden dat graaf Lavradio het gezantschap te Londen heeft geweigerd. De staat van zaken was overigens dezelfde als bij het vertrek van den voorlaatsten post. Gelijk men weet, heeft het Portugesche kabinet dezer dagen eene groote wijziging ondergaan, thans meldt men dat het nieuwe ministerie in functie was getreden.

Frankrijk.

In de zitting der Wetgevende Vergadering van jl. Dingsdag hebben de heeren Coquerel, Grévy en Michel (van Bourges), de eenige redenaars die het woord hebben gevoerd, de republikeinsche instellingen verdedigd, met dit onderscheid echter, dat de eerste spreker de herziening der Grondwet noodig acht om die instellingen te bevestigen, terwijl de beide andere redenaars de Grondwet geheel onveranderd willen in stand houden.

Hetgeen tot nog toe het meest opmerking verdient is, dat hoewel de republikeinen sedert den aanvang der beraadslagingen bijna alleen, en in de zitting van Dingsdag uitsluitend het woord hebben gevoerd, zij hiervan niet in het minst misbruik hebben gemaakt, zoo als naar hun vroeger gevolgden gedragslijn te vreezen was. De Vergadering was zulk eene gematigdheid van de redenaars der Bergpartij niet gewoon, evenmin als de orde en stilte van hen die steeds andere sprekers in de rede vielen of openlijk blijken van ongenoegen te kennen gaven, waardoor de discussie niet geregeld kon worden voortgezet. De volgende zittingen zullen leeren, of men zulks als eene verandering ten goede van de revolutionaire partij, dat wel als eene met moeite in acht genomen taktiek, als de kalmte voor het uitbreken van den storm, moet beschouwen.

Wel is waar zou de Bergpartij in deze zitting, moeijelijk eenige aanleiding tot hare gewone interruptien hebben kunnen vinden, daar, uitgenomen de heer Coquerel, die niettemin de republiek verdedigd heeft, slechts die redenaars het woord hebben gevoerd waarmede zij in politieke denkwijze overeenstemt. Slechts dan eerst zal men haar gedrag met meer juistheid kunnen beoordeelen, wanneer de heeren Berryer, Barrot en de Montalembert, hunne staatkundige beginselen op de tribune zullen verdedigen.

Hoe het zij, de houding bij de beraadslaging was tot dusver rustig en waardig. De heeren Grévy en Michel (van Bourges) hebben in deze zitting niet zonder talent gesproken; doch het vraagstuk is nog geen stap nader tot de oplossing gekomen, en men mag vaststellen, dat tot dus ver niemand, hetzij voor- of tegenstander der herziening, door de gehoorde redevoeringen, in zijne overtuiging aan het wankelen is gebragt.

Hetgeen buitendien te Parijs nog al eenige sensatie heeft te weeggebragt, is de aanvraag om ontslag van den generaal Magnon, thans bevelhebber der troepen te straatsburg, uit zijne betrekking als volksvertegenwoordiger. Men beschouwd dit als een bewijs, dat deze generaal tot opperbevelhebber van het leger te Parijs zal worden benoemd, ter vervanging van Generaal Baraguay- d'Hilliers. Zijne gehechtheid aan het Elysée is bekend; met achtte zijne benoeming jl. Dingsdag te Parijs bijna zeker.

— Vroeger werd gemeld, dat de Hertogin van Orleans zich op reis zou hebben begeven om niet tegenwoordig te zijn bij het bezoek van de Heeren Berryer, Saint-Priest en Benoist d'Azy te Claremont. Men verzekert thans dat zulks niet het geval was, daar, toen genoemde heeren Zaturdag te Londen aankwamen, de Koningin reeds den vorigen dingsdag was vertrokken. Den volgenden dag hebben zij een brief aan de Koningin, naar Claremont gezonden, ten einde te vernemen of zij aldaar zouden verwacht worden; nog denzelfden dag ontvingen zij een bevestigend antwoord. De prinsen zullen dus waarschijnlijk de tolken dezer heeren bij de Hertogin zijn geweest. Men schrijft verder, dat dit bezoek gunstiger gevolgen voor de zamensmelting kan hebben dan men aanvankelijk meende.

— Eene commissie van het gemeentebestuur van Ajaccio (Corsica) heeft zich naar Rome begeven om van daar het gebeente der moeder van Keizer Napoleon zoo ook dat van den kardinaal Fesch, des Keizers oom, naar Corsica over te brengen. De 4den dezer is het stoffelijk overschot van beiden te Ajaccio aangekomen en plegtig te midden der van rondom toegestroomde bevolking, in de hoofdkerk aldaar bijgezet.

Belgie.

De voorziening in cassatie van den ter dood veroordeelden graaf de Bocarmé is den 14den in 't openbaar voor het Hof te Brussel behandeld. Zijn advocaat de heer de Paepe, heeft 10 middelen, als aanleiding gevende tot het vernietigen van het arrest, aangevoerd, waarvan vijf door hem en de vijf overige door den advocaat Dolez zullen worden toegelicht.

Denemarken.

Berigten, die volgens de *Preussische Zeitung* den 14. dezer te Berlijn uit Kopenhagen ontvangen zijn, houden in dat een nieuw ministerie definitief tot stand gekomen is. Hetzelve bestaat uit den graaf A. W. Moltke als president, zonder portefeuille, de heeren von Rheedtz, als minister van buitenlandsche zaken, graaf Sponneck als minister van finantien, von Dockum als minister van marine, Madvig als minister van eeredienst, Tillisch als minister van binnenlandsche zaken, graaf Carl Moltke zonder portefeuille, generaal Flensborg als minister van oorlog, en von Bardenfleeth, als minister voor Sleeswijk. De juistheid van dit berigt wordt echter nog betwijfeld.

Duitschland.

— Uit Berlijn meldt men, dd. 15 Julij: Het bevestigt zich dat Oostenrijk en Pruissen gemeenschappelijk aan de Bonds-Vergadering een voorstel hebben gedaan tot instelling eener centrale policie-bondscommissie; dit voorstel zou zijn vergezeld van eene uitvoerige memorie.

— De Pruisische legatie-raad Wentzel is te Frankfort aangekomen ter vervanging van den heer von Grüner, gezant van Pruissen bij den Bond. Het schijnt thans zeker, dat de heer von Bismark-Schönhausen den generaal von Rochow als gevolmagtigde van Pruissen bij den Bond, zal opvolgen.

Overigens is het vertrek van den heer von Rochow naar Petersburg nog niet bepaald, terwijl ook de heer von Bismark Schönhausen zich voor eenige dagen naar Berlijn heeft begeven.

— De volmagten der Pruissische en Oostenrijksche commissarissen in Holstein en Hessen, zijn voor den tijd van vier weken verlengd.

STATEN-GENERAAL.

In de zitting der Tweede Kamer van 16 Julij heeft de minister van Justitie verklaard, zich met de door den heer Poortman voorgestelde wijzigingen te vereenigen, en dezelve, als van de Regering afkomstig aan te merken.

De bedoelde voorstellen zijn bestreden door de heeren Mackay, v. Hall en v. Goltstein; grootendeels ter zake van den vorm, en omdat, met dezelve, de ingediende voordragt als 't ware geheel wordt het onderst boven gekeerd. De laatste spreker heeft ook eenige gebreken in de nieuwe voordragt meenen op te merken, en is teruggekomen op het, naar zijn oordeel, bestaand gebrek aan homogeneïteit bij de bewindslieden, ten aanzien waarvan hij geenszins door den minister van Binnenl. Zaken was bevredigd. Deze laatste heeft op nieuw verklaard, dat, nadat hij eenmaal overtuigd was geworden, dat de minister van Justitie geene preventive, maar repressive maatregelen beoogde, hij, wat hem aanging, de behandeling der ondergeschikte verordeningen aan gezegden zijnen ambtgenoot heeft kunnen en moeten overlaten.

De heer van Hoëvell heeft alstoen, bij wijze van motie van orde, voorgesteld, om de amendementen van den heer Poortman naar de afdeelingen te verzenden. De heeren v. Dam, v. Hall en Groen hebben zich daartegen verklaard. De heer v. Hall heeft vooraf willen weten, in hoe verre de Regering zich met de voorstellen meende te kunnen vereenigen. De minister van Justitie heeft daarop geantwoord, dat hij over 't algemeen daarmede instemde, en zich over die, ten aanzien van welke nog bedenking mogt bestaan, nader bij de overweging derzelve zoude verklaren. De heer Groen heeft zich tegen de verzending verklaard, 1°. omdat daarbij de ministeriële verantwoordelijkheid wordt weggecijferd; 2°. omdat door dergelijke handelwijze inbreuk wordt gemaakt op de waardigheid der Regering en 3°. omdat zij in strijd is met den geest der Grondwet, voor zoo ver betreft de beoordeeling van amendementen. Bij eene uitgebreide redevoering heeft deze laatste spreker betoogd, dat niet een enkel minister, maar *de ministers* verantwoordelijk zijn, zoo dikwerf het, als bij de tegenwoordige beraadslaging, eene organieke wet geldt.

Na nog eene langdurige woordenwisseling, bij welke, onder anderen de minister van justitie verklaarde zich met *al* de amendementen van den heer Poortman te kunnen vereenigen, is de beraadslaging, op voorstel van den heer v. d. Linden, gesloten, en het voorstel van den heer v. Hoëvell, met 31 tegen 26 stemmen, aangenomen, tengevolge waarvan al de bedoelde amendementen naar de afdeelingen zijn verzonden.

Maandag zal alsnu worden beraadslaagd over eenige voordragten tot het verleenen van het Nederlanderschap; — daarna over de wet op de onteigening ten algemeenen nutte, en voorts over de voordragt ter opheffing van de scheepvaartwetten op de Maas. Inmiddels zullen de door de heer Poortman voorgestelde verordeningen, betreffende de regeling van het regt van vereeniging en vergadering, in de afdeelingen onderzocht worden.

BINNENLANDSCHE NIEUWSTIJDINGEN.

Utrecht, 17 Julij.

— Z. M. heeft den burgemeester van Hellevoetsluis B. L. Vleysman, op deszelfs verzoek, eervol als zoodanig ontslagen en tot burgemeesters benoemd te Nieuwveen en Zevenhoven S. van Driel, en te St. Anna-land A. J. Bierens, in plaats van W. C. A. Vaupel Kleyn en N. Polderman, als zoodanig eervol ontslagen

— Z. M. de Koning heeft, op voordragt van den minister van Binnenl. Zaken, bij besluit van 2 Julij, drie besluiten van Ged. Staten van Friesland, beslissing inhoudende van geschillen tusschen gemeenten, betreffende het onderhoud van de Dockummer-Ee, vernietigd, op grond, dat de genoemde Ged. Staten daarbij hunne bevoegdheid waren te buiten gegaan, en deze beslissing aan Z. M. moest zijn overgelaten, indien het den Staten niet had mogen gelukken die geschillen in der minne bijteleggen.

— Als eene nadere verklaring omtrent de bepalingen, voorkomende in de nieuwe postwet, omtrent de verzending van goud, zilver en edelgesteenten per post, heeft de minister van financiën bepaald, dat men die voorwerpen *aangeteekend* kan verzenden op de volgende wijzen: 1°. met aangifte der waarde en bijbetaling van $1\frac{1}{2}$ cents van iedere f 10 der waarde; 2°. zonder declaratie der waarde, als gewone aangeteekende brief, onder betaling van 10 cents voor de aanteekening, en 3°. dat voor die voorwerpen ook kan worden verlangd eene post-assignatie, tegen betaling van 2 pCt. der waarde, even als dit met de gewone geldverzendingen plaats vindt.

— Den 14 Julij had te Amsterdam, in de Engelsche kerk op het Bagijnhof, de openbare bevordering der leerlingen van het Stedelijk Gymnasium plaats, in tegenwoordigheid van verscheidene belangstellende toehoorders. De rector van het Gymnasium, de heer Dr. D. J. Veegens, opende deze plegtigheid met eene gepaste en sierlijke voorafspraak in de Nederduitsche taal, waarin eene korte schets van den toestand dezer inrigting van onderwijs werd gegeven, welken de spreker in het algemeen als voldoende meende te mogen beschouwen, het evenwel bejammerende dat die afdeeling van het Gymnasium, welke niet aan de voorbereiding tot hooger onderwijs gewijd was, niet die belangstelling vond, welke zij scheen te verdienen, zijnde het hoogste getal bij deze afdeeling nog niet meer dan 19 leerlingen geweest. Op het einde zijner rede sprak de rector van de gevolgen welke *de jongste verandering van het staatsexamen* voor het onderwijs ten aanzien van het Gymnasium had gehad. Spreker had in het vorige jaar de verwachting te kennen gegeven, dat verstandige ouders zich hierdoor niet zouden laten bewegen, om het voorbereidend onderwijs door hunne kinderen niet ten volle te laten genieten, maar hij moest thans bekennen, dat deze verwachting geenszins vervuld was, *daar de hoogste klassen der meeste Gymnasien*

ten gevolge van het bedoelde besluit des ministers van binnenl. zaken letterlijk ontvolkt waren. Spreker betreurde dit verschijnsel ten hoogste en achtte, dat de volgende loopbaan aan de inrigtingen van hooger onderwijs voor zulke onvolledig voorbereide jonge lieden niet ongelijk zoude zijn aan een *wedren met hindernissen*, welke hen herhaaldelijk zoude blootstellen aan het gevaar van zand-ruiters te worden, d. i. bij de opvolgende examina herhaaldelijk het hoofd te stooten. Spreker uitte met nadruk den wensch, dat de ouders beter de belangen hunner kinderen en van hen zelven mogten beseffen en niet onberaden toe te geven aan de zucht naar *snellen vooruitgang*, die in den tegenwoordigen tijd aan de orde van den dag, maar in de wetenschappelijke opleidingen gansch en al misplaatst is.

— *Assen*, 15 *Julij.* Z. K. H. de jeugdige Prins van Oranje, welke thans, met zijnen gouverneur, den heer de Casembroot, eene reis door de noordelijke provincien van ons land doet, is Vrijdag middag j. l., na Zwolle bezocht te hebben, hier aangekomen. Na het Sterrebosch bezigtigd te hebben, is Z. K. H. den volgenden dag naar de kolonie Veenhuizen gereden, alwaar hij feestelijk ontvangen is. Eergisteren heeft de Prins het monument van Adolf van Nassau, bij Heiligerlee, bezocht, en zich over Winschoten naar Delfzijl begeven. Gisteren heeft hij, met een zeilschip, van Delfzijl een uitstap gedaan naar Emden. Heden zou Z. K. H. te Groningen aankomen. — De Prins neemt op deze reis een streng *incognito* in acht. Hij onderscheidt zich door vriendelijkheid, en betoont veel belangstelling in de merkwaardigheden, die hij leert kennen.

— De heer Schout bij Nacht van der Plaat, benoemd tot bevelhebber van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indie, is aan den Helder aangekomen, en zal eerlang, met de korvet van Speyk, de reis naar Java aanvaarden.

— Naar men verneemt, is de Staat door het bestuur der stad Leyden, ter zake van den eigendom der gronden in het droog gemaakt wordende Haarlemmer-meer, gedagvaard en zal deze zaak voor de arr. regtbank te Amsterdam worden behandeld.

— Men verneemt dat de belangrijke tweejarige aanbesteding van de benoodigde papiersoorten voor de Algemeene Landsdrukkerij, gedurende 1852 en 1853, bepaald is te zullen plaats hebben op den 31sten dezer maand, in een der lokalen van het ministerie van binnenlandsche zaken te 's Gravenhage, op denzelfden voet en de wijze, en onder dezelfde voorwaarden als waarop de aanbesteding voor 1850 en 1851, op den 30sten November 1849 heeft plaats gehad.

— Men verneemt met genoegen, dat het plan der eerste sectie van het kanaal, dat is, van Zwolle tot aan de Regge, door de Hooge Regering is goedgekeurd, en dat de bestekken eerstdaags ter approbatie zullen worden opgezonden, zoodat men de aanbesteding van dit gedeelte van het kanaal zeer spoedig kan te gemoet zien. (*Z. C.*)

— Den 15 Julij is te Vlaardingen de 2de vanger, zijnde de hoeker Neerlands Koning, schipper P. Meuldijk, van Zwartewaal, met ruim 50 ton haring aangekomen. De berigten over de vangst luiden bij voortduring zeer ongunstig.

Amsterdam, 14 *Julij.* Met de meeste belangstelling hebben wij de overtuiging erlangd, dat de boring van een waterput op de Noordermarkt alhier met den besten uitslag bekroond is geworden.

Op 13 mei 1850 begon men met de boring en vorderde zonder tegenspoed tot op 172 voet Amst. maatdiepte. Hier stootte de drukpaal op harde klei zoodanig, dat zij brak; ook eene tweede bezweek; eene derde hield het uit. Deze hindernis bragt eenig oponthoud in de werkzaamheden voort. Op 26 Junij bereikte men ter diepte van 205 voet welzand en welwater en men had het doel bereikt; men rigtte eene pomp in en begon te pompen. In den beginne was het water troebel, maar van lieverlede werd het helderder en met 1 September was het volmaakt klaar.

Het scheikundig onderzoek, door den heer E. H. von Baumhauer ingesteld, leverde het resultaat op, dat het water de volgende bestanddeelen bevat, te weten in duizend deelen:

Keukenzout.	0,964
Koolzure soda.	0,117
„ kalk.	0,257
„ magnesia.	0,066
Kiezelzuur.	0,014
Zwavelzuur.	geen spoor.
Yzeroxyde.	spoor.
Organische zelfstandigheden	spoor.
Som der vaste bestanddeelen.	1,420
Vrij koolzuur.	0,313 of

91 kubiek-centimeters bij 0°C en 760 m.

Bij deze opgave voegt de voornoemde heer de volgende aanmerking:

„De scheikundige zamenstelling toont voldoende aan, dat dit water in hooge mate den naam van *drinkbaar water* verdient, terwijl de aangename frissche smaak, een gevolg vooral van de aanzienlijke hoeveelheid vrij koolzuur, welke bijna een tiende gedeelte van het volume van het water bedraagt, niet weinig zal bijdragen, om deszelfs gebruik algemeen te maken."

De hoeveelheid waters, die de put kan opleveren, bedraagt omstreeks 250 vat in de 24 uren tijds.

Ontvangen bij Ds. van den Ham, alhier, voor den brand te Elspeet, van N. N. f 11.

— Bij Ds. P. A. van Toorenenbergen, te Elspeet, is met dankzegging ontvangen, voor de ongelukkigen aldaar, (zie *Nederlander*, No. 816, 317) van N. N. f 10, N. N. f 2,50, N. N. f 5, N. N. f 3,35, uit Amsterdam van P. een coupon 2½ pCt. W. S. No. 2278 à f 6,18½.

— Tot predikant bij de Nederd. Hervormde gemeente van Adorp en Harssens is beroepen de wel eerw. heer G. H. Piccardt, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Friesland.

Programma.

Den 19. Junij 1851 werd de 85. Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leyden, in het gebouw van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, op de Ruïne, gehouden.

De Voorzitter, de Hooggeleerde heer Mr. J. de Wal, opende haar met eene uitvoerige toespraak, waarin de staat en voornaamste voorvallen gedurende het afgeloopen maatschappelijke jaar werden geschetst, en waarbij tevens de nagedachtenis en de verdiensten der twaalf in dat jaar afgestorvene Leden, in kernachtige trekken werden gehuldigd.

Het Eerelidmaatschap der Maatschappij is den Oud-Hoogleeraar M. Siegenbeek, die sedert 1803 lid der Maatschappij was, en van den jare 1823 tot 1848 het voorzitterschap bekleed heeft, van wege de menigvuldige en belangrijke diensten, gedurende dien tijd der Maatschappij bewezen, onder algemeene toejuiching aangeboden.

Tot Inlandsche Leden werden verkozen: Mr. M. M. von Baumhauer, Commies bij het Departement van Binnenl. Zaken te 's Gravenhage; Mr. W. B. Boer, Advocaat te Utrecht; J. P. de Bordes, 1ste Luitenant-Ingenieur, te Utrecht; M. D. de Bruyn, S. M. Cand. te Utrecht; A. J. de Bull, te Amsterdam; M. F. A. G. Campbell, Onder-Bibliothecaris der Kon. Biblioth. te 's Gravenhage; F. W. Conrad, Ingenieur-Directeur van den Hollandschen Spoorweg te 's Gravenhage; A. M. Cramer, Pred. bij de Doopsgezinde Gemeente te Middelburg; Mr. G. Diephuis, Lid der Arrond.-Regtbank te Winschoten; Mr. F. W. N. Eyck tot Zuylichem, Burgemeester te Maartensdijk (Utrecht); J. van Gilse, Hoogl. bij de Kweekschool der Doopsgezinden te Amsterdam; Mr. J. K. baron van Goltstein te Utrecht; P. K. Görlitz, Onderwijzer te Rotterdam; Dr. G. P. F. Groshans, Lector in de Geneeskunde aan de Clinische school te Rotterdam; Mr. J. Heemskerk Bz., te Amsterdam; Mr. M. des Amorie van der Hoeven, Hoogleeraar in de Regtsgeleerdheid te Amsterdam; W. J. Hofdijk, te Velzen; Mr. J. Hora Siccama, Griffier bij het Hoog Militair-Geregtshof te Utrecht; Mr. J. L. de Bruyn Kops, Advocaat te 's Gravenhage; G. Kuyper Hz., Eerste Luitenant der Genie en Onderwijzer aan de Milit. Acad. te Breda; J. van Leeuwen, Pred. te Colijnsplaat; Dr. L. S. P. Meyboom, Pred. bij de Ned. Herv. Gem. te Nymegen; A. Oltmans, Secretaris des Genootschaps: *Arti et Amicitiae* te Amsterdam; Dr. A. H. Pareau, Predikant bij de Herv. Gem. te Assen; Dr. H. Riehm, te Amsterdam; Ds. C. van Schaick, Pred. te Dwingelo; Mr. D. J. Scherer, Kantonregter te Almelo; H. J. Schimmel, te Amsterdam; W. L. de Sturler, Majoor, enz. te Groningen en Dr. H. E. Vinke, Hoogleeraar in de Godgeleerdheid te Utrecht.

Tot Buitenlandsche Leden: L. de Baecker, Advocaat te St. Winoxbergen, Departement du Nord, J. David, Hoogleeraar te Leuven; J. Diegerick, Hoogleeraar bij het Collège Communal te Yperen; G. Klemm, Directeur der Koninklijke Bibliotheek te Dresden; Dr. R. C. Lepsius, te Berlijn; E. F. Mooijer, te Minden; H. Mueller, te Würtzburg en J. W. Wolf, te Bonn.

Als prijsvragen zijn uitgeschreven, om te beantwoorden vóór of op den laatsten December 1852:

Uit de vakken van *Taal- en Letterkunde*:

1. *Eene Nederlandsche Spraakkunst, opgemaakt uit de Schrijvers der 13de en 14de eeuw.*

Uit de vakken van *Geschied- en Oudheidkunde*:

1. *Welk gezag heeft de Saksenspiegel in Nederland uitgeoefend?*

Welke regtbeginselen zijn daaruit in de statutaire regten van lateren tijd overgenomen of door dezen stilzwijgend erkend?

II. *Welken invloed heeft de verheffing van* WILLEM III *tot Koning van Engeland gehad op het Gemeenebest der Vereenigde Nederlanden?*

Ook wordt bij dezen herinnerd, dat vóór of op den laatsten December 1851, antwoorden worden ingewacht op de, ten vorigen jare, nogmaals uitgeschreven Prijsvraag over *de Geschiedenis der Kloosters en Abdijen in de Provinciën Holland en Zeeland.*

De prijs, door de Maatschappij voor ieder der te bekroonen Verhandelingen uitgeloofd, bestaat in een *gouden* penning ter waarde van *éénhonderd en vijftig Gulden*, of wel de waarde van dien. De intezenden stukken moeten met eene andere hand dan die des auteurs geschreven en met eene zinspreuk geteekend zijn. In een verzegelden omslag, dezelfde zinspreuk ten opschrift hebben, vermeldt de steller zijnen naam en zijne woonplaats. Een en ander vrachtvrij te bezorgen ten huize van den Penningmeester J. G. la Lazau, of van den Secretaris der Maatschappij, J. T. Bodel Nijenhuijs.

In plaats der aftredende Bestuurders Doyer, Scholten en de Wal, zijn gekozen geworden de heeren van Assen, Kist en Rammelman Elsevier.

Leyden, Junij 1851.

De Secretaris der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde,
J. T. BODEL NIJENHUIS.

214de Staats-Loterij.

Prijzen van f 1000 en daarboven. 5e Klasse, 7de Lijst: N°. 17821 f 1000.

ADVERTENTIEN.

AMSTERDAM, 16 Julij.

W.S. 2½ pCt......	58⅝, 11/16, 9/16	Oude Russen.....	107
Dito 3 pCt......	69	Dito 4 pCt......	89⅝
Certific. 4 pCt..	90 5/16	Dito 4½ pCt....	
Am. S. 3½ pCt...		Dt. Stiegl. en C°.	89
Handelm........	107½ ex div.	Metall. 5 pCt...	78⅞, 79¼
Dito Nieuwe.....		Nieuwe Dito....	88¼, ¾
Rijn-Spoorw......		Dito 2½ pCt....	41, ¼
Holl. Spoorw.....		Braz. v. 100 £.	91½
Ardoins v. 85 £..	16⅛, 3/16	Mexik. 5 pCt...	29¼
Dito van 510 £.	16 1/16, ¼	Venez. 3 pCt...	
Dito Coupons...	8 7/16, 5/16	Peru 5 pCt.....	
Dito Oude.......		Dito Uitgest.....	
Spanje 3 pCt...		Equador.........	
Dt. Binn. 3 pCt.	36¾, 37	Grenada 1¼ pCt.	
Frans. Uitgest...	6⅜, ⅜, 5/16	Fr. Obl. 5 pCt.	
Passive...........	6¼, ⅜, 5/16	Dito 3 pCt......	53⅝, 7/16
Port. te L. 5 pCt.		Denem. 5 pCt...	
Dito 4 pCt.......	34 13/16	Poolsche 4 pCt.	

In onze binnenl. fondsen was heden wederom bij geringe affaire geene noemenswaardige verandering.

In alle soorten van Spaansche was de handel zeer uitgebreid. Aanvankelijk was de stemming over het algemeen iets minder vast, doch blijven ten slotte, door onderscheidene inkoopen, weder nagenoeg als gisteren. Naar Passive en Fransche Uitgest. was zeer levendige vraag.

Russische en Portug. bijna onveranderd.

Oostenrijksche werden wederom bij aanzienlijke partijen tot veel verhoogde prijzen van de markt genomen.

Fransche waren insgelijks iets aangenamer.

Overigens was de handel en variatie in de vreemde effecten onbeduidend.

Granenmarkt.

Tarwe aan cons.: 130 ℔ b. Pools. f 288, 290, 292; 129 ℔ r. b. dito f 280 beide bij gerijf; 129 ℔ b. dito f 286; 134 ℔ Kleefs. f 270 beide bij partij.

Rogge als voren; 122, 123 ℔ Pruis. f 170, 172 bij partij; 127 ℔ Pommer f 184; 123 ℔ Pruis. f 175 bij gerijf; 115, 116 ℔ gedr. f 148, 150.

Garst iets hooger met goeden handel: 115, 119 ℔ Deensche f 150, 156; 113, 114 ℔ Pommer f 144, 146.

Koolzaad prijsh.; op 9 vat in Sept. en Oct. 56 £, April 58 £.

Lijnzaad prijsh.; 106 Konings. f 270.

Raapolie dadelijk williger, op levering prijshoudend; op 6/w. f 33; Vlieg. f 32 à ¼; Sept. f 32½ à ¼ à ¼; Oct. f 32½ à ¾; Nov. f 32¾; Dec. f 33; Mei f 34.

Lijnolie op 6/w. f 34¼; Vlieg. f 33¼.

Hennepolie op 6/w. f 36¼; Vlieg f 35¼.

Gedrukt en uitgegeven te Utrecht bij KEMINK & ZOON.